

ÁRA 20 FILLER

50487

a Hét

KÉPES HETILAP

ÉVE 24 SZÁM
1929 JUN. 13.

Elvira Fair

SZERKESZTI : VÁRNAI ISTVÁN

Jön-e a beszélőfilm?

Lapunk berlini szerkesztője Hajdu György, feltűnést keltő tudósítást irt az Ujság vasárnapi számába a Singing Foolról, az első nagyszabású amerikai beszélőfilmről, amelynek bemutatója rendkívüli külsőségek között folyt le a berlini Gloria-palastban. Mi akik közelről ismerjük Hajdu Györgyöt és hajlandóságát arra, hogy az első impressziók után ítéljen, feltételezzük, hogy kritikájában néha tulerős szavakat használ, élelslátásában és művészi érzékében azonban feltétlenül megbizunk és így el kell fogadnunk a kiünő megállapítását, hogy „a némafilm ma még-beszédesebb a legkötelesebben beszélő filmnél is.” Ha némileg tulzásnak is tejszik az a mondata, hogy „a beszélőfilm csak megbocsájtható kísérlet, amit vissza kell küldenünk Amerikába”, olyanira aldirjuk más mondatait, amelyek így hangzanak: „Egy-egy találmánynak mindig göröngyös az utja. De tessék ezt az utat nyugodtan, nélkülünk megtenni. Tessék kísérleti nyulaknak beadni a mostani hangosfilmeket és ha azok nem szaladnak el tőle, akkor ránk kerülhet a sor.”

Tényleg így áll ma valahogyan a hangosfilmek ügye. A Singing Fool körül, amely napjaink legjobban sikerült beszélőfilmjét reprezentálja, megoszlanak a vélemények. A többség az uj kor hajnalát üdvözli benne. sokan vannak azonban, akik kifogásolják, hogy „a produkcióban van valami, ami veszedelmesen hasonlít a hasbeszéléshez.” Semmi esetre sincs a filmben a hiba. A szakértők szerint a film a legkisebb részletéig hibátlan. A baj a leadógép szerkezetének, vagy kezelésének tökéletlenségében keresendő, ami azonban a közönség szempontjából — tout egal.

Ezért méltatlanok, ezért igaztalanok azok a szemrehányások, amelyek a pesti mozisokat a napilapok részéről érték, amikor köztudomásra jutott, hogy a pesti mozisok olyan megállapodást akarnak kötni egymással, hogy a jövő szezonban még nem mutatnak be hangosfilmeket. Ha Bécs, Stockholm, Brüsszel, Prága csak nem is gondolnak a hangosfilmek bevezetésére, ha maguk az amerikai gyárak is bőven ontják meg a nagyszabású némafilmeket, mért kell résztvenniök a pesti moziknak holmi költséges, esetleg kiábrándító kísérletezésben? Mért ne engednök át ezi a lukszust azoknak az államoknak, amelyek a filmgyártás terén csakugyan versengenek egymással? Az ő feladatuk, hogy a beszélőfilmben lekonkurrálják egymási. Mi majd csak átvesszük tőlük, mint csináltak. Szolgai módon vesszük át ugyan, de azzal az óriási főrral, hogy kiválogathatjuk a legjobbat.

Es még egyért igaztalan a napilapok támadása. Ismériünk kellene a mi mozijaink mentalitását. És akkor tudhatnák, hogy az a bizonyos megállapodás irott malaszt lesz abban a pillanatban, amikor mozijaink érzik, hogy a hangosfilm olyan fejlődési fázis-hoz jutott, hogy bemutatása nem ateliékkbe való kísérletezés csupán, hanem zavartalan művészi szórakozást jelent. Ha eljut ehhez a fejlődési fokhoz holnap, — holnapután már látható és hallható lesz a beszélőfilm Pesten. Előbb, mint Stockholmban, vagy Brüsszelben.

Kié lett Krausz Simon autója

Érdekes vásár jött létre minap egy fővárosi garázs. Krausz Simon és egy másik ur között, akinek a neve szintén a legnépszerűbbek közé tartozik Budapesten. Ezt a hírességet nem különös zsenialitásával, mint inkább reklámjai révén szerezte meg az illető. A reklámok ötletesek voltak, a közönség előszeretettel támogatja a hirdető ur vállalatát, s egyáltalán nem kutatta, vajon saját szerze-

mények-e a reklámok, vagy pénzért vásárolta-e azokat. Tény, hogy a reklámok óriási jövedelmet hajtottak.

Krausz Simonnak három autója volt még nemrégiben. Egy Praga, egy Buick és egy Mercedes. Ez a Mercedes még nem volt teljesen kifizetve s miután Krausz Simonnak mostanában nem igen van szüksége három autóra, a Mercedes sorsára bízta. Tizen is alkudtak rá. Bankigazgatók,

gyárosok, nagykereskedők. Egyik sem akarta megfizetni a tizenkétezer pengő vételárát a garázsnak. A magyar király győzte legtovább az iramot. Reklám szempontjából is kialsalta valamire, hogy Krausz Simon autóján keresheti fel megbízóit, akik cian utján akarnak megszabadulni poloskáiktól.

Ezek után nem rébusz többé ki a bőkezű vásárló. Ditrichstein, a magyar poloskák és az ötletes hirdetések koronázatlan fejedelme.

A hét

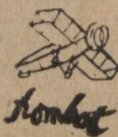

GYÁSZHIRT közlünk az amerikai filmsztárok rajongóival: megszűni az ingyenes fénykép- és autogrammküldés. Gyárak és művészek megállapodtak, hogy csak bizonyos fix összeg előzetes belküldése ellenében szolgálják ki az imádókat, akik a világ minden tájáról intézik a rohamot a védtelen, bár népszerűségükre szerfölött hű művészek ellen. A határozatot sorozatos tanácskozások előzték meg, mert igen nehéz probléma megoldásáról volt szó. A rajongókat megsérteni nem szabad, ugyanakkor egész Hollywood visszhangzott a filmsztárok sirámainál, amelyek odakonkludáltak, hogy a nagy népszerűségbe — tönkremennek. Kimutatták, hogy mit sem ér a fedelmi gázi, amikor annak több mint felét reprezentációra, fényképküldésre és hasonlókra kell költeni. Az autogrammokért ezentul tehát meg kell fizetni az „önköltségi árat”.

MOLNAR Ferencről tudomásunk szerint két életrajz, illetve két tanulmány íródott eddig, az egyik Amerikában jelent meg, vastag kötet alakjában. A második most hagyta el a sajtót, szerzője Halmi Bódog járásbíró, az ismert „széplelek”, a leglekezebb „örökifju” irodalmár, aki mindig csak belső sugallatra vesz kezébe tollat, sohasem azért, hogy pénzt keressen vele. A kitűnő járásbíró alaposan megtépázza Molnár babérait, aki „megtestesítője a heinei tagadásnak, az arrogáns pestiségnek, a primadonnás hiuságnak, általában, Molnár nem tagadhatja le a gettóból kilépő zsidók ellenszenves sajátosságait”. „Sem a háború, sem az összeomlás nem sajtolt ki Molnár szeméből egyetlen tantiémtelen könnyet”, — írja járásbírónk. A „Játék a kastélyban” című kegyetlen játékot csak a „gonoszág” költője alkothatta. Ilyen hangnemben folytatódik a tanulmány, amelynek szerzőjére még azt sem lehet ráolvasni, hogy antiszemita, ő maga eleven cáfolata lévén ennek a feltevésnek. Sok igaza van Halminak, Molnár jelentőségét kár lenne összemérni egy Shawéval, vagy egy Hauptmannéval, a tanulmány objektivitását azonban nagyon gyöngíti egy — kulisszatitok. A kétségtelesen jóhiszemű Halmi írói körökben való forgolódása közben az Otthon-körben épp annál az asztalnál telepedett meg végérvényesen, — talán mert az illetékes pincér ott szolgál ki a leggyorsabban — mely asztal körül egyes írók és hírlapírók évek óta Molnár szapulásával édesítik feketéjüket.

Írók, akik privátim rossz viszonyban vannak Molnárral. Akik elkeseredve fülelnek a kiapadhatatlan tantiémzuhatagra, amelyben Molnár a külföldi szinagazgatók fűrésztik Halmi sem kerülhetle el azt a befolyást amelyet ez az asztaltársaság minden vendégére gyakorol. Angyali ártatlansággal írta meg dühös tanulmányát, az abba foglalt megállapodások igazságát a nyilvánosság előtt bizonyára éppen az asztaltársaság tagjai tagadnák elsősorban.

ISMERTNEVÜ egységspárti politikusszerezte meg Ben Blumenthaltól a Vigszínház részvénytársaság részvénytáskettjét, körülbelül százhetvenezer pengőért. Örömmel kell üdvözölni, hogy politikusok ismét magasztos célnak ismerik fel, hogy pénzüket a magyar kultúra fejlődésének előmozdítására áldozzák. Ez a gesztus hasonlít ahhoz az áldozatkészséghez, amellyel gróf Széchenyi István annakidején lerakta a Magyar Tudós Akadémia alapköveit. Bár tudomásunk szerint az Akadémia — nem volt üzlet Széchenyi számára.

KITÜNŐ karmesterek: Vincze Zsigmond, Marton Géza, Nádor Mihály és Bertha István jövő szezonra nem kapnak szerződést egyetlen pesti színháznál sem. Helyüket jazz-karmesterek foglalják el, nevezetesen az Operettszínházban Ábrahám Pál, a Királyban Békeffy, a róla elnevezett vokálkvartett tehetséges feltalálója. A modern technika hódító útját nem lehet feltartóztatni a zeneművészetben sem. El lehetünk készülve rá, hogy néhány év múlva már a jazz-karmesterek is időszerűtlenné válnak. A karmester helyét egy hatalmas hang-erősítő-lányér foglalja el majd, a zenekari tagok helyeit pedig audionlámpák. De az is lehet, hogy az egész zenekari egy fekete doboz fogja pótolni, amelyből földöntúlszerű zenét varázsol elő az aether-muzsika kezelésében járatos teherzubonyos elektrotechnikus.

ÍRÓGÉPEK már 40. — pengőfóti
BRAUN ÉS FARKAS, VII. AKÁOFA UCCN 13 SZ.

STEINER ENDRE SZÜCSMESTER
ANDRÁSSY-UT 76 (RÓZSA-UTCA 60)

Idegesek a téli színházak a nyári kabarék miatt

A nyár folyamán több új kabaré nyílik Pesten. Illetőleg nem nyílik. Ekörül folyik most a harc a kabaréalapítók, a régi színgazgatók és a hatóságok között.

Nyári kabaré lesz az Angol Parkban. Az Omniában már működik is a Talkie-kabaré, ami a beszélőfilm angol nevétől kölcsönözte a címét, ami a Józsefvárosban egyelőre annyira szokatlanul hangzik, hogy a plakátok nyomán az a hír terjedt el, hogy zsargonársulat vendégszerepel az Omniában. Pedig egy igazán tehetséges színészársaság produkál ott kitűnő kabaréelőadásokat. Még egy harmadik kabaré is megnyílni készül. Az Utat akarja kibérelni a nyári szünet tartamára Békeffy László és Boross Géza.

Az Angol-parki és Ufa-féle kabaré körül azonban egyelőre nehézségek vannak. Hír szerint két pesti színházigazgató eljár a belügyminisztériumban és kerte,

ne engedélyezzék ezeket az előadásokat, mert konkurrenciát csinálnak az állandó színházaknak.

Nevetséges ez az ijedezés. Nagyon gyenge lábon kellene állniok a művészi produkcióknak az állandó színházakban, ha ilyen nyári kabarék meg tudnák zavarni az üzleti cirkulusokat. Ugy tudjuk, a hatóságok nem állnak kőtelnek és nem teljesítik a két színgazgató kívánságát, ha ezekben az ideiglenes kabarékban szerződésnélküli színészek fognak kenyérhez jutni.

Aki gyűlöli a monoklit

A híres bankigazgató, a legrégebbi pénzügyászati kései és őseinek jóval kevesebb zsenialitással megáldott sarja, már hónapokkal ezelőtt megvált az előkelő bank vezetésétől, átvitorlázott Amerikába, de se Morgan, se Kahn, se a többi nevezetes bankár nem kapkodott utána. Néhány hónapnyi tapogatózás után némi keserűséggel érkezett haza, mindenkinek elpanaszolta, hogy már Amerika se méltányolja az igazi tehetségeket és ilyen körülmények között szemelláthatóan a vesztébe rohan. A napokban, egy este, intim társaságban elbeszélte a következő érdekes történetet:

— Egy ismerőssel az egyik legelőkelőbb newyorki étteremben vacsoráztam. Jobbszememen természetesen a megszokott monokli, amelyet — őszintén bevallom — néha még éjszaka is elfelejték letenni, annyira magamhoz tartozónak érzem. Barátom

figyelmeztetett, hogy a monoklit Amerikában komolytalan viseletnek ítélik, s legjobb, ha az üveget azonnal zsebre teszem. Én makacsodtam. Hangoztattam, hogy ez nem dandiség a részemről, én ismét rövidlátó vagyok a jobbszememen és orvosi rendeltetire hordom a monoklit.

Diskurzusunknak fültanuja volt a felszolgáló pincér, akinél természetesen angolul rendeltem meg az ételeket. Felszolgálás közben hirtelen megállt mellettem és a leg-hamisíthatatlanabb pestiességgel így szólt hozzám:

— Vezérigazgató ur, mégis méltóztassék csak zsebre tenni azt az üveget. Három év előtt én se láttam jól, én is monoklit viseltem, de azóta magamtól kigyógyultam.

Kiderült, hogy a pincér tözsdebizományos volt Budapesten. Tözsdevesztéseivel és hitelezői elől lógott ki Amerikába. Most felszolgáló pincér az előkelő hotelben. És boldog és megelégedett ember. Halálosan gyűlöli a monoklit.

Mint tej és rózsza

olyan lesz az arca

3 perc alatt!

Próbálja ki ezt a módszert! Meg fogja látni, milyen gyorsan és egyszerűen szépül meg az arca. Nem kellene krémek! Szükségtelen félórakig tartó masszírozás vagy kozmetikázás.

Egyszerűen néhány cseppelt a pasteurizált Leton tejéből szétsimít arcbrőn. Erre helyezi a megszokott pudert és azonnal olyan gyönyörű, sima és hamvas lesz az arca, mint a tej és rózsza.

A fonnyadt arcbrő életet kap, a fénylő orr, homlok matt lesz, az arcbrő hibái eltűnnek.

A Leton arctej a legnemesebb arcápoló anyagok kivonata. Nem zsírozza, nem szárítja ki az arcbrőt. Teljesen ártalmatlan. Minden arcbrő részére alkalmas. Kellemes, behizelgő illata van. Hatása tartós, mert a Letonos arcra helyezett pudert egész nap vagy egész éjjel folyamán nem pereg le az arcbről.

A Letonos arcra helyezett pudert teljesen láthatatlan. Még a legjobb barátja sem veszi észre, hogy pudert van az arcán, olyan természetesen hat a Letonos arcbrő.

Tegyen kísérletet a Leton arctejre! Ha meg fogja látni, milyen csodálatosan szépül meg az arca pillanatok alatt, a Letont nem fogja soha nélkülözni tudni. Egy üveg Leton arctej, mely hosszú ideig tart, 2 pengő 40 fillér.

• Kapható gyógyszárakban, drogériákban és illatszertárakban. Ha valahol nem volna, úgy forduljon a Hunnia-Laboratóriumhoz, VII., Erzsébet-körút 56.

A csók őszinte, a fájdalom legtöbbszor hamis a filmen

A finom szerelmi duettek, a film „nagy” jeleneitnek felvételei közben, amikor a főszereplőket premieranálban fotógratálják amikor néhány méternyi filmszalagon rengeteg mimikával és játéktudással egész dialógusokat kell kifejezniük a sztároknak, a filmműtermekbe sohasem eresztene be ideget. Éppen ezért bizonyára érdeklőni fogja A Hét olvasóit, hogyan készül az ilyen „nagy jelenet”?

Egyszer évekeltől, még a berlini Meister-műteremben történt meg Henny Portenél egy ilyen nagyfelvétel közben. A művésznőnek egy konyhaszéken ülve, fájdalommal megtört arcot kellett mutatnia. Huszszor próbálták el a jelenetet, mindig valami egészen finom műanszbeli változással. Végre minden sikerült. A lámpák kigyulladtak és Henny Porten félperc alatt lejátszotta nagy jelenetét a felvevőgép előtt.

— Kész! Lámpákat eloltani! Következő jelenet! — kiáltotta a rendező. A művésznő azonban továbbra is mozdulatlanul. Fájdalmas arccal ült a konyhaszéken, mint a jelenet alatt, majd hirtelen felugrott és sirva, kiáltozva szaladt az öltözője felé. A rendező ijedten szaladt utána, s ekkor derült ki, hogy a szék támlájából egy kiálló szög a játék hevében majd egy centiméternyire Henny Porten lábába kúródott. A felvétel izgalmasan észre sem vette, de amikor kikerült a pillanatnyi szüggészciószerű állapotból, annál jobban fájt a lába.

Megkérdeztünk néhány filmsztárt, hogy igazán sir és nevet-e, valóban szenvedéllyel ölel, csókol, gyűlöli-e a filmen? A válaszok a következők:

Asta Nielsen:

— A filmen nem lehet szenvedélyesen, valósággal odaadón csókolni, már csak a felvételek gyorsasága miatt sem, de szenvedni lehet és valódi könnyeket sirni megszaj.

Fern Andra:

— Csak úgy hat a film-színész valódiában a közönségre, ha a filmfelvételeknél igazán sir és szenved. Ezt azonban nem nehéz elérni. Én egy kis önszüggészcióval valami szomorú emlékembe élem bele magamat ilyenkor. Különböztet erre minden nő képes, ha nem is a felvevőgép előtt játszik. Viszont csókolódzás, az más. Ha szimpatikus a partnerem, akkor rendben van, ha nem, — akkor is kénytelen vagyok a savanyu almába beleharapni, már csak azért is, mert a közönség rögtön észreveszi, ha nem igazán csókolok.

Korda Mária:

— Mindenhez hangulat kell. Hogy a filmműterem sürgő-forgó zsivajában mennyire adódik egyik vagy másik hangulat, illetve mennyire tudja magát a színész a kívánt hangulatba beleélni, az rendszerint a film elkészülte után derül ki, sok esetben — későn.

Mady Christians:

— Csókolni kizárólag őszintén szoktam, de sironom nem szabad soká, mert akkor nagyon szerencsétlennek érzem magamat s úgy elkezdek bőgni, hogy a felvételeket egy darabig folytatni sem tudják. Egy vízbe esett, náthás pulikutyához hasonlítok ilyenkor.

Reinhold Schünzel:

— Érdekes, eddig még soha sem gondolkodtam azon: valóban átérzek-e mindent a filmen. De ez nem is fontos, csak az, hogy a közönség igaznak találja, amit ábrázolok.

Harry Liedtke:

— Csókolózni lehetőleg minél többször szeretek a filmen is. Szenvadni azonban csak akkor szenvedek, ha a világítási mániában szenvedő rendező mind több és több fényvörözt koncentrált rám. Meghalni a filmen nem szoktam, mert haláltusám két-három métere a legtragikusabb filmet is bohóztattá változtatná.

Conrad Veidt:

— Mikor szerepemet először kézhezkapom, nyomban bizonyos transzállapotba kerülök. Ez a felvételekig folyton erősödik, mert addig teljesen beleélem magam szerepembe és minden más meghalt a számomra. Ilyen szüggészciós állapotban csinálók maszkot és választok kosztümöt vagy ruhát. Hogy a felvételek alatt minden mozzanatot teljesen átérzek-e, az ezek után természetes. Ebből az állapotból csak jóval a felvételek befejezése után térek teljesen magamhoz.

Páris-1794 a Városi Színházban

Tíz esztendő film történelme

Németország egyik legnépszerűbb filmorgánuma, a *Film Kurier* című napilap most ünnepi fennállásának tizedik évfordulóját. A *Film Kurier* ebből az alkalomból dátumokban feldolgozta az elmúlt tíz esztendő film történelmét, amelynek általánosabb érdeklődésre számítható adatait érdekesnek tartjuk kiragadni.

1920

Febr. 27. Dr. Caligari, az első expresszionista film premierje a Marmorhausban.

Apr. 16. Életbelép a német filmcenzurátörvény.

Apr. 17. A Görz-gyár ráter a nyersfilmgyártásra s ezzel megtöri az Agfa egyeduralmát.

Aug. 1. Berlinben megjelenik a háború után az első amerikai filmvezér: Carl Laemmle, az Universal elnöke.

Dec. 17. Ben Blumenthal és Sam Rachmann Berlinbe érkeznek és az Ufával megteremtik a német-amerikai filmkapcsolatot.

1921.

Apr. 22. Megalakul az EFA, amelynek Pola Negri, Mia May, Harry Liedtke és Emil Jannings a starjai.

Apr. 22. Amerikában diadalmas sikert arat az első német film, a *Boleyn Anna*.

Május 3. A *Boleyn Anna* sikerére rácafol a *Dr. Caligari*, amelyet Newyorkban rendkívüli érdeklődés mellett mutatnak be.

Szept. 20. Németország két legnagyobb gyára, az Ufa és a Decla-Bioscop fuzionál.

Szept. 23. Charlie Chaplin nagy ünneplés közepette

megérkezik Berlinbe.

Nov. 11. Két nappal Chaplin személyes megjelenése után megjelenik az első Chaplin-film is: *Charlie a görkorszólyabajnok* és diadalmas sikert arat. (Budapesti ebben a tekintetben sokkal megelőzte Berlint, mert nálunk már 1917-ben pergeti Chaplin-film.)

Dec. 11. Aachen város tanácsa 80%-os vigalmi adóval sújtja a mozikat. Felelet: minden mozi azonnal bezár.

1922.

Márc. 13. Megalakul a Phoebus-filmgyár.

Jul. 18. Az első Fox-filmek — Sába királynője és Edesanyám! — Berlinben.

Szept. 22. A berlini mozik nyolcnapos önkéntes szünettel demonstrálnak a súlyos adóterhek ellen.

Nov. 14. Az EFA felszámol.

1923.

Febr. 7. Erich Pommer az Ufa élére kerül.

Szept. 19. Az Alhambra az első mozi, amely az aranyárka-helyáratat bevezeti. A helyárat 20 pfennignél kezdődnek, a legmagasabb 65 pfennig.

Nov. 22. Az infláció tetőpontján. A *Film Kurir* egyes számának ára — 60 millió márká.

1924.

Márc. 25. A Hugenberg-csoport bevonulásával új éra kezdődik az Ufánál.

Jul. 18. Paul Davidson, az Ufa egyik megalapítója, a

német filmgyártás uttörője meghalt.

Szept. 5. Újabb haláleset: Marcus Loew, a német származású amerikai filmkirály halálát jelentik Amerikából.

Ok. 3. Az amerikai Warner-gyár, amely elsőnek kezdte a hangosfilmek gyártását, az óriási befektetések következtében súlyos anyagi válságba került. (Később, amikor a hangosfilm beültött, a Warner egyszerre a legerősebb amerikai filmvállalattá fejlődött.)

Ok. 10. A *Sowkino* filmjei bevonnak Németországba.

Nov. 24. Erich Pommer elhagyja Amerikát és visszatér az Ufához.

1928.

Jul. 19. Megalakul a Tobis, az első német hangosfilm-érdekeltség.

Szept. 17. Amerikában az egyre teljebb törő Warner megvásárolja a First National filmgyárat.

Ok. 8. Megalakul a Klangfilm.

1929.

Febr. 28. Amerikában a Fox-filmgyár megvásárolja a Metro Goldwynt.

Márc. 14. A Tobis és a Klangfilm egyesül.

Apr. 8. A Klangfilm érdekében létesít az Ufával, amely elhatározza a hangosfilmek gyártását. (Az első ilyen film: *Vasárnap délután négykor, most készül Budapesten.*)

HIRSCH uri és női fodrász —
Szív ucca 18 Pannónia ucca 17

PHÖNIX a varrógépek gyöngye
Kapható: Phönix varrógép szalon.
VI. Teréz körút 22 szám

A PÓK

Fővárosi Opetettség Színház

Magyarország ideális filmgyártási terrénium

Hat érdekes nyilatkozat, amelyeknek külföldön is visszhangjuk lesz...

Künn a Népliget mellett, szemben a ferencvárosi futballpályával, a Pedagógiai filmgyár pompás, modern műtermében hetek óta foly-
nak egy új magyar film felvételei. *Steinhardt Géza* filmvállalata, a Marv-film készíti az új magyar filmet, amelynek eredetileg *Estétől reggelig* volt a címe, valószínű azonban, hogy a közönség elé *A rabmadár* címmel kerül.

Valóságos amerikai tempóban, de magyar lelkesedéssel folyik a munka, a műteremben javában forgat-

csak azért sorsolunk a külföldiek közé, mert már több, mint tíz éve Berlinben dolgozik.

A rabmadár ezt a hat külföldi résztvevőjét kértük meg, mondják meg nyíltan, őszintén a véleményüket — *a magyar filmgyártásról, mi ez impressziójuk az itteni filmviszonyokról, érdemese nálunk filmei csinálni?*

Sugár Pál válaszolt először:

— Mondhatom, számomra nagy meglepetés volt a Budapestre való visszatérés. Tíz évvel ezelőtt a Phönix-

mégis egészen kiváló technikai gárdájuk van. Azt hittem, hogy éppen a gyakorlat hiánya miatt nehezebben megy majd a munka, ezzel szemben kellemesen csalódtam, ideálisabb munkatársakat nem tudok kívánni...

Lissy *Arna*, aki a szereplők közül elsőnek érkezett Budapestre, a hetek óta szorgalmasan szerzett *magyar tudományával* felel:

— Budapest nagyon szép... Jól érezni magam... Szer-
vusz!

Hans Adalbert *Schlettow* már komolyabban nyilatkozik:

— Nem hittem volna, hogy Budapest annyira filmszerető város! Mindenki, akivel eddig találkoztam, úgy ismeri a filmet, hogy jobban már nem is kell... A magyar szereplőtársaimról: *Rákosi Szi-
di* asszonyról, a nagyszerű *H. Ballo* Mariskáról, a bájos *Turay* Idáról, az ügyes *Kerékgyártó* Olga-ról csak a legnagyobb elismeréssel nyilatkozhatom... Nekik nem igen volt alkalmuk filmen játszani és mégis mindegyik nagyszerű... Úgy látszik, a magyarok a filmre szület-
tek... Ahol ennyi filmtel-
hetség van ott intenzív filmgyártásnak kellene lenni... Csak rajta, terem-
sék meg s én leszek a leg-
boldogabb, ha újra megtis-
telnek azzal, hogy közre-
működhetem egy magyar
filmen...

Charlotte *Susa*, a *Bánky Vilma*-szerű, de a magyar starnál jóval magasabb német színésznőnek is nagyon tetszik Pest:

— Igazán gyönyörű várost ismertem meg Budapestben s csak azt sajnálom, hogy a szerepemet már befejeztem és új szerződése-
m Berlinbe szólít... De remélhetőleg még visszatérek és kívánom, hogy addig nagy és erős magyar filmgyártást találjak itt...

Nagyon érdekes a film

László Lajos dr., Hans Adalbert Schlettow, Turay Ida és Sugár Pál *A rabmadár* felvétele közben

nak, amikor *Steinhardt Géza*, *Bolgár Soma* igazgató és *László Lajos dr.*, az egyik rendező kalauzolója mellett végigsétálunk. A film e technikai gárdával együtt mintegy nyolcvan személyt foglalkoztat, ezek között hat külföldi akad, még pedig a szereplők közül: Hans Adalbert *Schlettow*, Lissy *Arna*, Charlotte *Susa*, *El Dura*, továbbá *A. O. Weitzenberg* főoperatőr és *Sugár Pál*, egyik rendező, akit

filmgyár Pannonia-utcai ro-
zoga műtermében dolgoztam
s most itt találók egy töké-
letesen felszerelt, teljesen
modern filmműtermet, amely-
ben gyönyörűsége dolgozni...

A. O. Weitzenberg, az európai hírvé operatőr eze-
ket mondta:

— Úgy tudom, Magyar-
országon hosszabb szünet
volt a filmgyártásban. Épen
ezért a legnagyobb csodál-
kozással és elismeréssel
kell megállapítanom, hogy

exotikus szereplője: El Dur, a szamoá táncosnő nyilatkozata:

— Budapest szebb, mint Berlin és itt kedvesebbek az emberek, kevesebb gépszerűséggel, de annál több ötlettel folyik a munka... Sehogyan sem tudom megérteni, miért nincs itt állandó, folyamatos filmgyártás? Sokfelé megfordultam már, sok ország filmgyártását ismerem és mondhatom, másutt lényegesen kevesebb hozzáértéssel és tehetséggel sokkal nagyobb arányu film-

gyártás folyik...

Hat érdekes nyilatkozat. A külföldre szakadt magyar rendezőtől a szamoák megszűnő földjéről idevetődött táncosnőig, mindenki azt vallja, hogy Magyarországa filmgyártásra termett terep, a magyar színészek született filmtelhetségek, a technikai gárdánk kifogástalan...

Hát akkor miért nincs mégis magyar filmgyártás?

Talán a Filmipari Alap válaszol a felvetett kérdésre...

Megszűnik az osztrák filmgyártás

Wien, június 5.

A hangosfilm utáni érdeklődés itt is nyugtalanítja a lelkeket. A mozisok azonban ugyanazon az állásponton vannak, mint egyelőre a pestiek: be kell várni a legközelebbi eredményeket, mert azok a felszerelések, amelyek ma drága pénzen beszerezhetők, kétségtelenül rövid idő múlva idejüket mult holmik lesznek, amik legfőlegb ősckavasként lesznek értékesíthetők. A wieni mozisokat azonban erősen meg kell róni azért a tulbuzgóságért, vagy inkább tulkapasért, amit a hangosfilm körül kifejtene. Több mozi hangosfilmet hirdet, s azok, akik bedőlnek a reklámnak, megdöbbenve jönnek rá, hogy

egyszerű gramofonkíséretet kapnak, amelyet hangerősítővel fokoznak fel.

Ezzel az eljárással a mozisok kompromittálják a hangosfilmet, s könnyen elérik, hogy még a százszázalékos hangosfilmek iránt is lejáratják a közönség kíváncsiságát.

Ez az állapot átmeneti. Csak rövid ideig tarthat, amíg számos mozi valóban áttér a hangosfilmek játszására. A nagy átalakulás azonban

katasztrofálisan suitja a nagyszerű lendületnek indult osztrák filmgyártást,

amely teljesen elvesziti létalapjait. Ki van zárva, hogy Wienben belátható időn belül hangosfilmtelemek leheszen építeni, úgyhogy az osztrák rendezők, operatőrök és filmszínészek kénytelenek a vándorbotot a kezükbe venni. A legismertebb osztrák rendező: Max Neufeld már aláírta a szerződését egy német filmgyárhoz, a legkiválóbb operatőr: Hans Ledersteiger pedig meg sem áll Hollywoodig.

Le a filmstárokkal!

Milyen filmeket akar, illetve nem akar látni a német közönség?

Ahány ház, annyi szokás, ahány ország, annyi ízlés. A berlini Filmkurir most leközölt egy német mozitulajdonosokat abban a kérdésben, hogy mely filmek aratták a legnagyobb sikert az utóbbi időben, tehát milyen szűzsék favorizálására lenne leginkább szükség. Magyar szempontból bizonyára meglepő a filmek sikerének sorrendje. A legtöbb szavazatot A szent és raiongója című film kapta, utána egyes filmek a következő sorrendben követik egymást: Volga... Volga... Magyar rapszódia, Horc a Metternhonért, Anna Karenina, Hazatérés, A hontalan hős, Aszfalt, Pat és Patachon, a Cárévics, Kelet titka, a Spion, Rasputin, azután megint Pat és Patachon és csak jóval ezek után a Cirkusz, a Wigns, Tamas bátya kunyhója, Elza kisasszony, az Orlow stb.

A szavazásból a zsűri a következőket érdekes következtetéseket vonja le: nincs biztos zsinórmérték a közönség ízlésére nézve. Anyi bizonyos, hogy a publi-

kum jobban szereti a drámat, mint a vígjátékot, egyetlen kivételt Pat és Patachon (Zoro és Huru), akiknek filmjeit különös szeretettel fogadják. Véggépp megbukott minden olyan film, amelyben a gyárosok biztos üzletet véltek: bár és kokottfilmek, amelyek az éjszakai életet, a nagyváros romlottóságát tükröztetik vissza.

Másik tanulság: nem szabad különös fontosságot tulajdonítani a sztárok közreműködésének. hiszen Harry Liedtken, Janningson, Dietrich, Harry Piel, Albertin, a nők közül Liane Haidon, a külföldiek sorából Greta Garbón és Pat és Patachonon kívül nincs egyetlen olyan starnak kikiáltott filmlámpaság, akinek a neve biztos vonzerő lenne. Egész sereg olyan start kreáltak a német filmgyárak, akik valójában nem azok, viszont rengeteg pénzbe kerülnek, holott az így fölöslegesen kidobott összegeket a film kiállításának emelésére lehetne fordítani.

Fele se tréfa

Vezérvicce

Lipótvárosiné este izgatottan fogadja a férjét.

— Négyszemközt akarok beszélni veled. Rémes felfedezést tettem a mi kis Bessykénk körül...

— ?

— Tudod, hogyan vigyáztam rá mindig. Nem engedtem társaságba, nehogy elrontsák. Ma délben hazajön az iskolából és képzeld, milyen című könyvet hoz haza!...

— Nos?

— „A Flóra viszonya a Faunához”.

ÉTTEREMBEN

Az üzletvezető körüljárja az asztalokat és mindenkinek odaköszön. Az egyik elegáns ur asztala előtt megáll és a következőket mondja:

— Szabadjon figyelmeztetnem Nagyságodat, hogy éttermünk legfőbb specialitása a csiga.

A nagyságos ur dühösen mondja:

— Tudom. Az is szolgál ki engem ma este.

A GYORSHAJTÁS

A művész nő először megpróbálja egyedül vezetni autóját a forgalmas pesti utcákon. Szélsébesen száguld a kocsirengetegben, úgy hogy a körut sarkán feltartóztatja a közlekedési rendőr.

— Már messziről láttam, hogy szabálytalanul tetszik hajtani. Mondtam magamban: ez legalább negyvenöt!...

A művész nő az igazolványa után nyúl és sértődötten mondja:

— Hogy is lehet egy rendőrtől elvárni, hogy jó ítélőképességgel legyen. Nézzé meg az igazolványomat. Huszonkétszázötven éves vagyok.

A STRANDON

— Különös kérem, hogy manapság a férfiakat és a nőket anélkül lehet megkülönböztetni egymástól. Nézzé példáu ezt a fiatalembert!...

— Ez a fiatalember az én leányom...

— Bocsánat, nem tudtam, hogy a papájának tetszik lenni...

— Csakugyan. Én a mamája vagyok...

FELREERTÉS

Önagysága nevelőnőt szerződött a kislánya mellé.

— Szóval magát Juliának hívják... Keméiem — nincs komeója.

Indígnalódott válasz:

— Hogy tételezhet tel rólam ilyesmit a nagyságos asszony!... Iessék megnézni a bizonyítványomat. Abban benne áll, hogy „egészségesen elbocsájtott”.

A SZIGORU SZABALYOK

— Ugyebár, a vegetáriánus egyesület szigorúan önködi, hogy tagjai pontosan betartsák a szabályokat?

— Bizony, kerem. Eppen tegnap zártunk ki egy kormányparti képviselőt, mert az egyik ellenzéki lap azt írta róla, hogy „nem jöhet olyan kormány, amelynél X. képviselő meg ne süsse a maga kis pecsenyét.”

A KEJUTAZÁS

— Barátom, ha ezt a vagyon cipőfelsőrészt eladom, kéthetes kejutazásra indulok Olaszországba.

— És ha nem adod el?

— Akkor magammal viszem a feleségemet is.

ÖNAGYSÁGA HAJSZINE

— Kedves felesége ugyebár széke?

— E percben nem merném határozottan állítani. Eppen most van a fodrásznál.

AZ UDVARIAS KUTYA

A művész nő imádja a kutyákat, csak az a turcsa szokása van, hogy egy német rovabb egyet se tőr maga mellett. Minden héten másikat vásárol, s a régit elajándékozza. Egy ismerős érdeklődik a dolog oka iröl.

— Egyszer volt egy kutyám, amelyet két héttig tartottam a lakásomon. Két hét után nem lehetett az utcán mutatkozni vele. Minden második terfit ismerőként üdvözölt.

A SZEP FOGAK

Spronc ur teára hivatalos. A haz urnője így szól hozzá:

— Tudja Spronc ur, hogy Önnek gyönyörű fogai vannak?... Keméiem saját fogai?

Spronc ur melán néz maga eie.

— Sajnos, nem egészen, asszonyom... riarom reszeltet még adós vagyok.

A PECH

— Borzasztó dolog történt Mari! Osszetörtem a kézitükromet!... Biztosan valami szerencsétlenség történik velem máma...

— O, ne tessék hinn. Nagysága! Egy órával előbb én törtem el a nagy velen celi tükroet és tetszik látni, eddig még szidást se kaptam érte.

AZ ELSŐ FERFI

— Mondd őszintén, drágám, én vagyok az első férfi, akivel ilyen bizalmasan beszélsz?

— Esküszöm, Jenő! De nem turcsa, hogy minden férfinak ez az első kérdése?

AZ UTOLSÓ TANACS

Kremelesz ur haldoklik. Feleségének, aki zokogva borul a beteg ágyára, elhaló hangon suttogja a túlébe:

— Még egy jó tanácsot adok neked, mielőtt örökre lehunynám a szemeidet. Ne használj idegen szavakat. Sohase tudhatja az ember,

mit jelentenek.

Hollywoodtól — Budapestig

— Halljuk, halljuk az eseményeket!

— Ezuttal, kivételesen, nincs különösebb újságom a maga számára, néhány hirt azonban mégis sikerült felhalmoznom, hogy ne jöjjen egészen üres kézzel... Mindenekelőtt azzal kezdem, hogy az elmúlt napokban Budapesten járt Robert Land, a tehetséges, fiatal osztrák rendező, akinek több filmje szép sikert aratott a magyar közönség előtt is... Land helyszíni szemlén volt, amennyiben új filmje nagyrésztét Budapesten és környékén szándékozik megcsinálni...

— Ugy látszik, nagyon divatba jöttünk...

— Valóban! Az Úfáék most Kalocsa környékén fotografálják a Vasárnap délután, ha ott végeznék, Tiszadobra utaznak, ahol a film falusi jeleneteit veszik fel...

— Steinhartéknál mi újság?

— Nagyon szépen halad a munka, a felvételekkel már rövidesen elkészülnek. Charlotte Susa, az egyik női szereplő már végzett is és elutazott. A többiek még itt vannak, nagyszerűen érzik magukat, El Dura, a szamoai táncosnő például már házassági ajánlatot is kapott Pesten... Itt említjük meg, hogy tényleges házasság is történt e héten a magyar filmvilágban. Az „Iris”-filmvállalat egyik szépét: Rapaport Gizikét eljegyezte Klein Dezső többszörös háztulajdonos...

— Szóval a háztulajdonos jó partit csinált.

További érdekességek?

— A Phöbus filmvállalat tartotta meg idei első bemutatóját, amely nagy és komoly sikert aratott. A jó filmek egész sorozatát láttuk, vérbeli attrakciók peregetek: a Monte Christo új feldolgozása, a Quartier Latin, azután: Csókolom a kezét, Madame!, A Metterhorn vértanui és Egy kalandor halójában... Azt mondanom sem kell, hogy a bemutató mindhárom napján táblás ház volt és Fodor igazgató urék nem győzték inkaszálni a sok gratulációt...

— Mi hír külföldön?

— Nagy a háborúság a franciák és az

gyon erélyes védelmet biztosított a hazai filmek számára és kimondta, hogy minden négy behozott film után egy francia filmet exportálni kell... Ez a kontingens-rendelet Amerikát érintette súlyosan és az amerikai vállalatok, sőt az amerikai politikai körök is megmozgattak mindent, hogy megváltoztassák.

— Mit tud még?

— Dupont Londonban kétnyelvű hangosfilmet készít. Címe: Atlantik és egyszerre veszik fel angol és német nyelven. E célból német színészeket szerződtettek Elstreebe, akik az angol starokai a német példányokon helyettesíteni fogják.

— Halljuk tovább!

— Sok viszontagság után készül az első Pola Negri-film. A címe: Elveszett lelkek utcája, rendezője Paul Czinner, aki eddig kizárólag csak Bergner-filmeket rendezett, Pola Negri szereplőtársai pedig Warwick Ward és Hans Rehmann...

— Folytassa!

— Könnyű azt mondani... Egyelőre végeztem, a jövő héten majd újra találkozunk, csak akkor folytatom... A viszontlátásra...

— Mi hír Amerikából?

— Edwin Carewe, az ismert amerikai rendező, Dolores del Rio felfedezője, megelégtelte a tizenhétosztendei rendezést és önálló filmgyárat alapít, amelynek az amerikai fama szerint a rendező felesége lesz a starja... A rendező felesége pedig — Dolores del Rio lesz, ami különben már nem újság, mert régóta rebesgetnek róla...

A hollywoodi Hamupipőke Regény Janet Gaynor életéről

131

Janet Gaynor polgári életpályára készült, de a nevelőapja unszolására megpróbálkozott a filmszerepléssel, ami váratlan sikert hozott a számára. Eleinte csak kisebb burleszkekben játszott, de aztán mind nagyobb szerepeket kapott. Az Universalnál kétfelvonásos kis filmekben lépett fel, innen szerződött a Fox filmgyárhoz, ahol első nagy filmjeit játszotta. A *The Return of Peter Grimm* című filmen dolgoztak, amikor a megerősítő munka következtében elájult a fiatal filmszínésznő.

— Nem akarom — mondotta — hogy miattam félbeszakadjon a munka. Most elég erősnek érzem magam, a három-négy felvételi napomat lejátszom s aztán majd pihenek...

A Foxék meghatott csodálkozással fogadták Janet ajánlkozását. Arra még nem igen volt példa, hogy egy star ennyire lelkiismeretes és becsületes legyen. Próbálkoztak eltéríteni a szándékától, figyelmeztették, hogy a megerősítő munka komolyan veszélyezteti az egészségét, Janet azonban nem engedett.

— Akármit mondanak, — jelentette ki energikusan — játszani akarok... És ha nem egyeznek bele, akkor is kijövök mindennap a stúdióba...

Ezzel a makacsodással szemben nem volt más tenni, mint — engedni...

Folytatták a film felvételeit...

Két látogatás

Öt napig dolgoztak meg a *The Return of Peter Grimm*-en s ezalatt az öt nap alatt két érdekes vendég érkezett a stúdióba.

Az egyik Friedrich Wilhelm Murnau volt, a kiváló német rendező, aki nemrégiben érkezett meg Hollywoodba. A Fox hozatta ki az után a nagy siker után, amelyet Jannings-szal készített filmje: Az utolsó

ember Amerikában aratott.

Az amerikai filmkörök figyelme ebben az időben terelődött az európai tehetségekre és egymásután hódították el az óvilág filmszínijeit.

A dollár jó csábító volt, hívogató csengésének nem igen tudtak ellentállni. Így került Pola Negri és Jannings a Paramount-hoz, Mauritz Stiller, Greta Garbo, Einar Hanson és Lars Hanson a Metro-hoz, Lubitsch a Warner Bros.-hoz, Várkonyi Mihály Cecil B. De Mille-hez, Putty Lia Griffith-hez, Dimitrij Buchowetzky, majd később Conrad Veidt az Universalhoz.

A nagy versengésből a Fox sem akart kimaradni és a gyártási vezetőség William Fox elnöktől megkapta az utasítást, hogy igyekezzék minél erősebb művészgárdát toborozni.

A gyár irányítói mindenekelőtt a Fox rendezői gárdáját igyekeztek felfrissíteni. A Fox rendezői között ekkor egyetlen márkás név sem volt.

Winnie Sheehan egyszerre kétfelé is kezdett tárgyalásokat. F. W. Murnau volt az egyik a másik pedig Frank Borzage, a Metro egyik talentumos rendezője, aki egy visszaadott szcenárium miatt összekülönbözött gyárával s így örömmel fogadta a Fox ajánlatát.

Borzage-al csakhamar megkötötték a szerződést, Murnauval azonban nem ment ilyen könnyen. A német rendező olyan feltételeket szabott, amelyek gondolkodóba ejtették a Fox vezetését.

A feltételei nem anyagi természetűek voltak, inkább a művészi szabadsága megvédelmezését akarta elérni.

Murnau kikötötte, hogy semmiféle beleszólást nem tűr a munkájába.

csak olyan filmeket rendez, amelyek témáját maga választja meg s végül csak akkor szerződik le, ha le-

Janet Gaynor a *Virradatban*

szerződtetik Rochus Gleis-t, scenikai munkatársai is.

Ezek a feltételek egészen szokatlanok voltak Amerikában, ahol a rendező hatalmát már régen korlátok közé szorították. Mindenekelőtt azt a témát kellett rendeznie, amit kiválasztottak a számára, a munkáját a producer (gyártási irányító) dirigálta — s Murnau most mindezeknek hadat üzen.

Más az európai izlés és más az amerikai, éppen ezért Sheehannak aggodalmait támadták, nem mert egyedül dönteni Murnau szerződtésében, hanem Fox elnök elé terjesztette az ügyet.

William Fox mosolyogva felelt Mr. Sheehan aggodalmaira:

— My dear Sheehan, ez a Murnau olyan kivételes tehetség, hogy teljesíteni kell minden kívánságát...

Még ebben az órában elment a kábel-távírat Berlinbe, Murnaunak:

Minden feltételét teljesítjük, az első hajóval jövőn.

Fox Film Corporation

Néhány héttel később azután Murnau megérkezett Hollywoodba.

Nagy szeretettel, a tudását megillető tisztelettel fogadták. Murnau nyomban megérkezése után tisztelettel a Fox vezetésénél s átadta Hermann Sudermann *Utazás Tilsitbe* című elbeszélésének angol fordítását.

— Ezt a témát akarom megcsinálni! Már készen volt a scenárium és készen voltak Rochus Gleis tervei is. A téma nagyon érdekes és hatásos. A hőse: egyszerű parasztember, akinek nyugalmát, családi boldogságát feldúlja a nagyvárosból a faluba szakadt démon. Ez a nő kiszípolozza, anyagi romlásba kergeti s végül arra unszolja: — ölje meg a feleségét. A

paraszt megszedül, elindulnak csónakkal a nagyvárosba, de amikor vízbe akarja fojtani a feleségét, a kis, törekeny asszonykát, a gonosz akarat megtörik az asszonyka esdeklő tekintetén. A parasztnak egyszerre urrá lesz a becsületes érzés és benn a városban boldogok, mintha csak nászuton lennének. Am hazamenet vihar szánt át a nagy tavon, a sors kegyetlenül bünteti a megtévedt férfit, — a ladik felborul és az asszonyt elragadja az ár... Fáklyások, csáklások keresik, kutatják és a férfit a szörnyű önvád marcangolja, csak a démonban lobog fel a diadalmas érzés, azt hiszi, hogy a paraszt eleget tett a pokoli kívánságnak és megölte asszonyát... A gyötrelmek után azonban jóra fordul minden, — az asszonyt megmentették és a demont elűzik a faluból...

A filmvezérek, amikor elolvasták a novellát és a scenárium kivonatát, elégedetten néztek össze. Igen, ez kitűnő! Megvan benne a happy ending, amelyért olyan olthatatlanul sóvárog az amerikai közönség, úgy történik, ahogy illik: a jó diadal-maskodott a rossz felett, — és mégis mennyi mélység, mennyi komoly érték van a témában s milyen roppant szakadék választja el azoktól a *storyktól*, amelyekből az amerikai filmek kilencven százaléka kikerül.

Murnau az első fellépésével döntő sikert aratott, tetszett a cím is, amit az *Utazás Tilsitbe* filmváltozatának adott: Sunrise — *Virradat!*

— Kérem, — mondta Mr. Sheehan — lásson munkához, amint kedve tartja... Intézkedjék mindenben saját belátása szerint, a Fox egész hollywoodi telepe minden emberével rendelkezésére áll...

Murnau elégedetten bólintott:

— Köszönöm a bizalmat, uraim!

(Folytatjuk.)

A MOZIKBAN
a jegyszedőknél is
már **20** már
A HÉT

Paplan, matrac elsőrendű kivitelben

Smarz Károly paplanosmester, Ór u. 3 sz. (a Baross uccai templom mellett.) Tel. J. 46/66

Ingyen adok! fényképező gépet évi vásárlás után
Boszóky fotószakúter, Baross ucca 95

Hajnvővésés előseíti a
Dr. Morisson
Hajelixir

Gazdag fiu . . . Szegény lány . . .

(ÉLET TAVASZA)

(CITO-FILM)

TAMARA

Társadalmi dráma 6 felvonásban. Főszerepben: Corinne Griffith

Egy kis amerikai egyetem városkában sok gondot okoz a létfenntartás Griggs professzor urnak. A diákoknak feltűnik, hogy egyik társuk, a dúsgazdag Philipp milyen gyakran jár a könyvtárba. Csakhamar felderítik e titkot: Philipp szerelmes a csinos könyvtárosnőbe, Marybe, aki Griggs professzor lánya s akinek komoly szándékkal udvarol a tudomány egy másik koldusa: a fiatal Gates tanár ur.

Juánita, az elkényeztetett gazdag lány kétségbeesve látja, hogy Philipp egy idő óta észre sem veszi és titkos utakon jár. De Philipp boldogsága sem tökéletes, mert az erényes Mary nem az a lány, akihez könnyen hozzá lehetne férni. Rikító ellentéte Griggs tanárék nemességének a szomszéd Alsen-ház, amelynek lakóit majd felveti a pénz és a gőg. Kivétel az öreg Olsen és fia, Péter, akik szívből itélik el a család nótáinak szertelen büszkeségét.

Philipp titkos uton próbálja enyhíteni Griggsék szegénységét, különösen, amikor Mary megbetegszik, de fáradozása hiábavaló. Mary anja tudja, hogy leányát csakis a jó táplálkozás állíthatja talpra s elkeseredésében ellopja Olsenék egyik borotviját. A lopást felfedezik és Olsenné teljességgel fenyegetődzik, hiába tiltakozik ez ellen az öreg Olsen és fia Péter.

A léha, könnyelmű Philipp is teljesen megváltozik, amikor látja, hogy az életnek vannak szomorú páriái. Komoly munkához lát, hogy így nyerve meg Mary

rokonzenvét. Ugyanilyen komolyságra biztatja diák-társait is. A fiuk elhatározzák, hogy esti tanfolyamra fognak járni Griggs professzorhoz, akinek ezért busás honoráriumot ajánlanak

fel. Ilyen módon enyhülnek az anyagi gondok, de elsimul a veszedelmes Olsen-ügy is. Griggsék becsületes szerénysége jobb utra téríti a gőgös Olsenéket, de a boldogság révén evezhet Philipp is, mert Mary megtudja, hogy sorsuk jobbrafordulását a megkomolyodott ifjunak köszönhetik s ezért boldogan mond igent Philippnek, amikor az megkéri a kezét.

A rajnaparti várkastély

(UFA-FILM)

UFA

Filmjáték 7 felvonásban. Rendezte: Karl Fröhlich. Főszerepben: Henny Porten

Lindenberg kastélyának csak mulja van, jelene nincs, a kastélyhoz nem tartozik földbirtok és a kastély tulajdonosa, a Lindenberg-család utolsó sarja abból el, hogy a kastélyt a kirándulóknak megmutatják pénzért. A fiatal Lindenberg Berlinben él és a kastélyra az öreg kulcsár ügyel. Leánya, Lotte sokat szenved mostoha anyjától, a kulcsár második feleségétől. A lány egyetlen öröme a közeli aggok menházának öreg lakóival való foglalatosság. Csendes életüket váratlan esemény zavarja meg: a fiatal Lindenberg hazaérkezik a kastélyba. Pár napos ott-tartózkodása alatt Lotte, aki teljesen tudatlan, naiv lány, beleszeret a fiatal gazdába és amikor az elutazik, Lotte úgy érzi, hogy megszakad a szíve. A rövid szerelemnek következményei ígérkeznek és amikor Lotte felutazik Berlinbe, hogy csábítójának megmondja, a fiatal Lindenberg már nincs sehol — elutazott és nem tudják, mikor jön meg.

Lotte hazatér, de otthon nem fogadják be, öreg barátaihoz húzódik és itt, az aggok menházában születik

meg a bűnbeesett lány gyermeke.

Közben a Berlinbe hazatért Lindenberg teljesen tönkrement és a kastély árverésre kerül. Az egész világ meglepetésére a kastélyt Lotte öreg barátja: az aggok menházának egyik lakója: Mörke bácsi veszi meg. Ugyancsak Mörke bácsi az, aki Lotte életének irányítását kezébe veszi és ha későn is, kedves csellekedeteivel eléri, hogy Lindenberg hibáit jóváteszi és Lottenak beköti a fejét.

(x) PORTABLE ORGONA A LEGUJABB TECHNIKAI CSODA. A legújabb időkig az orgona — hangjának terjedelmével arányban — csupán nagyméretű hangszerépítéssel kapcsolatosan volt előállítható. Ennek költségeit csupán a legnagyobb előadási termek és egyházközségek viselhették, egyrészt a költség, másrészt a hely nagysága miatt. Mindkét kérdés egy zseniális találmánnyal megoldást nyert. A feltaláló Sternberg György főmérnök, a kizárólagos gyárosa pedig a Sternberg kir. udv. hangszergyár, Budapest.

STERNBERG

HANGSZERPALOTA, RÁKÓCZI-ÚT

60

VILÁGMÁRKÁS
MODELLŰ
KOFFER
BESZÉLŐGÉPEK

A hetedik menyország

(FOX-FILM)

CAPITOL

Himnusz a szerelemről 12 fejezetben. Rendezte: Fränk Borzage. A főszerepekben: Janet Gaynor és Charles Farrel

Paulnak, a csatornatisztónak egyetlen vágya, hogy utcaseprő lehessen és a napfényen dolgozhasson. Chevillon atya, a külváros jölelkü abbéja, véletlen fültanuja Paul kívánságának és ajánló sorokat ad a városi hatósághoz, hogy Pault utcaseprővé nevezzék ki. Paul munkahelyéhez közel lakik az ízsákos Marpellené, aki az ízsákos Marpellené, aki mostohaanyját, Dianát kihozza. Diana Chevillon atyának panaszkodik mostohaanyja rossz bánásmódja miatt és a jószágos abbé levélben kéri Dianát jómódú rokonait, hogy a leányt vegyék magukhoz. A rokonok meg is érkeznek, de Diana Marpellenétől való félelmében nem mer mostohaanyja ellen vallani és a leány továbbra is a kegyetlen asszony házában marad.

Marcellenő részeg állapo-
tában a leányt korbáccsal
üti ki az utcára, Paul szem-
tanúja Diana megkinoztató-
sának és kiragadja a ke-
ményszívű mostoha karmai-
ból az ájult leányt, gond-
jaiba veszi és hajlékot ad
neki padlásszobájában és
úgy bánik vele, mintha test-
vére volna.

Telik-mulik az idő és a
fictalok megszeretik egy-
más, de érzelmeiket egy-
más előtt titkolják. Kiút a
világháború és Paulnak a
harctérre kell vonulnia. A
válás pillanatában Paul be-
vallja Dianának, hogy meny-
nyire szereti és a két árva
teremtés könnyesen borul
egymás keblére. A hadba-
vonuló katonák kemény lép-

tei ielhangzanak a padlás-szobába és Paulnak már nincs ideje, hogy szerelmével megesküdjék és Chevilleon atyától kapott nyakláncsal eljegyzik egymást.

Amíg Paul a harcra
küzd, Diana a municiógyár-
ban dolgozik. Egy roham-
alkalmával Paul súlyosan
megsebesül és arra kéri Che-
villon atyáit, aki mint tábo-
ri lelkész teljesít szolgálá-
tot a században, hogy a
nyakláncot juttassa el sze-
relmesének.

Megkötik a békét és a

hadvavonultak visszatérnek
otthonaikba. Egy tiszti hírül
viszi Dianának, hogy Paul
meghalt a becsület meze-
jén, de Diana nem akar
hinni a szomorú hírnek, csak
amikor Cheillon atya el-
hozza a nyakláncot, ébred
tudatára annak, hogy Paul
nem él már. Diana fájdal-
ma leirhatatlan.

Páris nagy lelkesedéssel fogadja a hazatérő katonákat és a tumultusban egy vak katonát tör utat magának. A szeméveláglát veszti hadfi Paul, akit ösztöne visz lakása felé. Nagynehezen felvergődik a lépcsőkhöz és odaborul szerelmese lábához, aki túlrádo boldogsággal öleli keblére meghaltának hiti völégényét.

Az utolsó éjszaka

(STAR-FILM)

KAMARA

Egy szerelmes hercegnő regénye 8 fejezetben. Fősze-
replők: Lili Damita, Harry Liedtke, Paul Richter

Nadya kráviai hercegisasszony Párisban egy bálon összetetalázkzik Sabian Pascal fiatal költővel. A fiatalok egymásba szeretnek, rövidesen megtartják az esküvőt és valósággal földöntúli boldogságban élnek egymással. Az idillt csakhamar megzavarja egy szomorú, váratlan hír. Kráviában az uralkodót meggyilkolták és Nadyának kell elfoglalni a trónt.

A hercegnő ragaszkodik férjéhez, de hiába küzd, hazája érdekében kénytelen beleegyezni, hogy elválasz-
szék tőle. Nadya visszatér
hazájába és a szomszédos
uralkodó herceg menyasz-
sonya lesz. Az esküvő
előtti napon egy anarchista
merényletet akar elkövetni

Nadya ellen, a revolvert azonban egy ismeretlen ember az utolsó pillanatban kiűti a kezéből, Nadya hátlából fogadja megmentőjét, akiről kiderül, hogy tulajdonképpen Sabie Pascal, az első férje, aki utánajött. Könyörög az asszonynak, hogy még egy utolsó éjszakát áldozzon neki. Nadya még mindig szereti őt, nem tud ellentálni kérésének. A boldog estét megzavarják az összeesküvők és ismét Nadya életére törnek. Kery herceg bejön Nadya lakosztályába, hogy menekülésre készítse őt, Pascal pedig fájdalmas szerelmében fölbontja magát, hogy megmentse a hercegnő becsületét.

A legdurvább kéz par nap alatt bársony puhaságu lesz a Majthényi-féle

Aurora Crème

Majthényi aranykereszt drogéria, IX., Vámház-körut 15.

Van Isten!

(MŰVÉSZ-FILM)

TAMARA-PARKMOZGÓ

Cecil B. de Mille filmje 10 felvonásban. A főszerepekben: Josef Schildkraut, Jetta Goudai, Vera Reynolds, William Boyd

A Grand-Canyon egy palotájába érkezik ifjú feleségével, Malinával Ken Paulton, hogy a mézeshegyeket boldog nyugalomban tölthessék el. De rajtuk kívül még egy harmadik is belépett szobájukba: a félelem! Malina valami érthetetlen félelemmel fogadta férje közeledését, amit a férfi csak azzal tud megmagyarázni, hogy egyik karja béna és a bénaság okát az orvosok nem tudják megállapítani.

Ugyanítt tölti a nyári hetei Bessy és presumpatív vőlegénye, Rady is, valamint cserkészláborja élén John Moreland. John és Bessy az erdőrengésekben egy alkalommal egymásra találunk és a könnyűvérű Bessy, aki vőlegényét amúgy sem szerette, csakhamar megszedül a cserkészvezér férfias szépségétől.

A nyár végén azután Malina és Ken első fogadóestélyén, Chicagóban, találkozik ismét John és Bessy. A lány csak így látja, hogy akit megszeretett: lelkész, már pedig lelkésznek nem lehet a felesége, mert halálra gunyolná őt a társasága. Ez az est Kenre is sorsdöntő. John a nyáron biztatta, hogy minden bajnak legfőbb segítőtje az Isten, aki meg tudja gyógyítani az ő megmagyarázhatatlan bajját is. Ken valóban hitt is John tanításában, de orvosa ma este még rosszabbnak találja állapotát és azt tanácsolja neki, hogy haladéktalanul utazzék San-Franciscóba, ahol egy kiváló sebészrel operáltassa meg karját. Ken elkeseredetten hallja az orvos kijelentését, azonnali elutazásra

határozza el magát, de előbb feleségét keresi fel.

A fiatal asszonyt misztikus félelme az éjszaka még jobban elidegeníti urától és egy heves jelenet Malinában a szökés gondolatát éreli meg.

Az éj óráit menekülésre akarván felhasználni, ő is San-Franciscóba siet. Ugyanakkor Bessy elhatározta, hogy mégis Radyhoz megy feleségül, szintén utra készül, hogy San-Franciscóban megesküdjék vőlegényével. John tud erről az utazásról, de nem képes lemondani a leányról és a gyorsvonat egyik fülkáját ő foglalja le.

Tűzvörös lángot okádvá, két fehér szemét nekilvetve a végtelen éjszakának, prüsszölve, zugva, dübörögve rohan a sanfranciscói gyorsvonat a végzet felé. A másik sinen is fut egy vonat, amely egyszerre hibás sinre fordul... Irtózatossal robajjal, sístergéssel rohan egymásnak a két vonat, jajgatás, halálhörgés, sikoltás, recessés és ropogás tölti meg a levegőt, az egyik mozdony befuródik a halókocsiba és egymásután temeti mag alá azt az öt embert, akinek sorsa így kapcsolódott egymáshoz... Bessy is a romok alá került és a rettenetes rázkódásban egyszerre életlenül elevednek meg az álmoképek, az az élete, amelyről azt hiszi, mintha már egyszer átélte volna.

Bessy látja Kent, mint váruat, aki szerelmével üldözi őt, látja John, mint kőbor Rittert, Radyt, mint csapólegényt és Malinát, mint cigányasszonyt. Meg-elevenedik Bessy álmában a régi lovagkor minden szép-

sége, félelme, tragédiája és szerelme, látja maga előtt, mint tonódik egybe Malina sorsa Ken sorsával és az övé John sorsával. Látja, hogy Ken hogyan korbácsoltatja halálra John, hogy küldi máglyára Malinát és hogy esik el John törétől Ken is.

Az álom elszáll, Bessy magához tér és az élet és halál küszöbén az igazi férfi, tiszta szerelmét, John, hívja, aki meg is menti. Észlati pedig a mozdony vasrudjához szorítva nyög és szenved Malina és nem messze tőle Ken is, aki szeretné megmenteni asszonyait, de béna karjával mozogni sem tud. Ekkor végre Istenhez fohászkodik, könyörögve kéri, hogy adjon erőt karjának, mert meg akarja menteni az asszonyt, akit szeret, azután szívesen omlik a halálba. És az Úr segíteti, Ken béna karja megmozdul, erő száll minden izmába és Malinával ő is megmenekül, hogy azután megbékéljen, megnyugodtan, új erővel a szívében forduljon a kereszti elébe, mert: van Isten!

EDDA

pouder
arccrém szappan
arccrém
arccrém

a legjobb bőrápoló. Egyedül kapható: **EDDA** drogeriában
Aradi-utca 30. — Telefon: 286-63

Erőss József kárpitos és díszítő
IX. Kínizst utca 1. sz.

Konyhabutorok, elő szobák, leányszobák, csakis szolid kivitelben **STEINER** asztalosnál, Hegedűs Sándor-u. 27 (Izabella-utca sarok)

CELLUNIT AJTÓVÉDŐ

a legjobb. — Gyártja:
Egyesült Magyar Celluloidárugyár Rt.
Szt. László-ut 38. Telefon L. 995-57

Somló László

HIRDETŐ VII., Damjanica u. 43
IRODA
Kassalik-palota
TELEFON: JÓZSEF 460-37

Dráma a kastélyban

(STAR-FILM)

KAMARA

Egy anyasziv története 8 felvonásban. Rendezte: Erich Waschek. Főszereplő: Olga Csehova, Hans Adalbert Schlettiow és Fritz Alberti

A világháború befejezése után az első zavaros időkben szökött orosz katonákból alakult felétőlten rablóbandák garázdálkodtak az új orosz-német határ mentén. Az elszakított területen feküdt Luise von Willkühnen asszony ősi kastélya és birtoka. Égyetlen fia, az alig 18 éves Heino a közelben a német határőrségnél katonáskodott. A rablócsapatok elől a lakosság riadtan menekült, csupán a Willkühnen-kastély urnője maradt a helyén, hogy tulajdonát megvédelmezze. A rablócsapat vezére, Zerensky a kastélyba szállásolta magát feleségével, a démoni szép Nadjjával. Heino, mikor tudomást szerzett édesanyja kellemetlen vendégeiről, átszökött a határon és inasruhában a kastélyba jutott, hogy anyját baj esetén megvédelmezhesse. Zerensky udvarolni kezdett a szép háziasszonynak és ugyancsak gyűlölte a fiatal inast, aki folyton a közelében ólálko-

dott. Egy napon híre járt, hogy kormánybiztos érkezik a vidékre, hogy csapataival a területet az orosz kormány nevében birtokába vegye. A kormánybiztos megérkezett, de csapatok nélkül. Katonáit csak harmadnapra várta. Zerensky érezvén, hogy ég a talaj a lába alatt, másnapra szabad rablást engedélyezett cinkosainak, hogy harmadnap kereket oldhassanak, mielőtt a kormánycsapatok megérkeznek. A kormánybiztos titkos levélben sürgősen segítséget kért, levelét azonban Zerensky emberei elfogták.

A kastélyban egy napra Zerensky lett az ur, aki másnap este a zsákmányok örömeire a kastélyban nagy bucsuiakomát rendezett, melyen a háziasszonynak is részi kellett vennie, míg Heino, mint inas némán tűrt, felszolgálás közben a legdurvább sértéseket. A lakoma végeztével a banda nyugvóra tért. Zerensky

egyedül maradt az asztalnál. Borgőzös fejfel felállt, feltámolgott a lépcsőn és be akart törni Luise asszony szobájába, amikor az ajtónxi elébe állt Heino, a fiatal inas. Vad küzdelem támadt a két férfi között és Heino megölte a banditát. Anyja könyörgésére elmenekült, hogy átjusson a határon. Luise asszony megkönnyebbültén sóhajtott fel, amikor elébe állt a kormánybiztos, aki mindent látott. A kormánybiztos Tóbiás Raschoff volt, aki valamikor a szomszéd birtokon gazdálkodott. Luise asszony, mint fiatal lány kacérkodott vele és mikor a szerelmes Raschoff felbátorodva egy lovaglón megcsókolta őt, gőgösen és meggondolatlanul ostromálva a férfi arcába vágott. Ez a szégyen kergette el a vidékről és tette árulónak Raschoffot, aki most, mint az ellenség kormánybiztosa százszorosán megbosszulhatná magát. Raschoff azonban lemondva minden bosszúról, megmenti Luise és Heino életét. Nagylelkű önfeláldozása lángragyújtja az imádott asszony szívében is az egykori szerelmet és életük nyarán végre megkapottan és boldogan egymásra találhatnak.

Mit játszanak e héten a mozik?

CAPITOL

Tel.: J. 343—37

HIRADOK
A HETEDIK MENYORSZAG
AZ UTOLSÓ ÉJSZAKA

Előadások kezdete.

6 órától folytatólag
Vasárnap: 4, 3/4, 10

KAMARA

Telefon: József 440—27.

HIRADOK
DRAMA A KASTÉLYBAN
AZ UTOLSÓ ÉJSZAKA

Előadások kezdete:

Hétköznapi: 6, 8, 10
Vasárnap: 1/2, 5, 1/2, 7, 1/4, 9, 10

ORION

Tel.: Aut. 831—02

HIRADOK
BURLESZKEK
CASANOVA

Előadások kezdete:

Hétköznapi: 1/4, 8, 1/2, 10
Vasár- és ünnepnap:
5, 1/4, 8, 1/2, 10

UFA

Telefón:

L. 921—32 és L. 921—33

HIRADOK
A RAJNAPARTI VÁR.
KASTÉLY

Előadások kezdete:

Hétköznapi:
1/2, 6, 1/2, 8, 1/2, 10
Vasár- és ünnepnap:
4, 6, 8, 10

TAMARA PARKMOZGÓ

Tel.: 374—90.

VAN ISTEN!
AZ ÉLET TAVASZA

Előadások 8 és 10 órakor

TIVOLI

VI., NAGYMEZŐ-UTCA 8.

Telefon: Automata 230—49.

HIRADOK
NAGY SZÜRET
VIRRADAT

Előadások kezdete:

Köznapiokon: 5, 1/4, 8 és 1/2, 10
Vasár- és ünnepnap: 3 órától

Butor beraktározás
LÁSZLO VACUUM
Visegrádi-u. 8. Telefon aut. 271-82

MAJTHÉNYI BÉLA

aranykereszt drogéria

Bu dapest, Vármház-körut 15

A Hét

filmintelligencia versenye

A *Hét* filmintelligencia-versenyének negyedik fordulójában tizenöt rendező nevét közöltük azzal a kívánsággal, hogy a közönség állapítsa meg azt a sorrendet, amely szerint a tizenöt rendező értékben egymásután következnek.

A helyes rangsor a következő:

Ernst Lubitsch, Mauritz Stiller, Erich von Stroheim, F. W. Murnau, D. W. Griffith, Abel Gance, Cecil B. De Mille, King Vidor, Joe

May, Korda Sándor, Hanns Schwarz, Fejős Pál, Rex Ingram, Kertész Mihály, Bolváry Géza.

A beküldők közül mindenki annyi pontot kapott, ahány rendező helyezését találta.

Filmintelligencia versenyünk hatodik fordulójában öt kérdést adunk fel olvasóinknak, amelyekre a feleletet az alábbi szelvényen kérjük beküldeni tíz napon belül A *Hét* szerkesztőségének (Király-u. 3).

POSTA

T. H. Pestszentlőrinc. 1. Nem igaz, hogy John Gilbert és Greta Garbo házasságot kötöttek. John Gilbert valóban megnősült, de nem a svéd start, hanem egy Ina Claire nevű fiatal filmszínésznőt vett el feleségül. 2. Fred Louis Lerch címe: Berlin W. Regensburger Strasse 14. — K. Zoltán.

Petrovich Szvetislávnak a Greenbaum filmgyár címén írjon: Berlin SW. 68. Kochstrasse 64. Miután Petrovich külföldön az Ivan nevet használja, ajánlatos, ha Ön is Ivan Petrovichnak címezi a levelet. — *Autogramgyűjtő*. Kicsit sok címet sorol fel, de azért megpróbálunk eleget tenni a kívánságának. Wilhelm Dieterle: Berlin-Wilmersdorf,

PALYAZATI SZELVÉNY

6

1. Melyik filmben ütötték agyon verekezés közben Hans Adalbert Schlettowot?

2. Melyik filmben vádolták gyilkossággal Phyllis Havert?

3. Melyik filmben követett el öngyilkosságot Lewis Stone?

4. Melyik filmben játszott magyar leányt Betty Balfour?

5. Melyik filmben érte vasuti szerencsétlenség Conrad Veidtet?

Beküldő neve és címe:

Jenaer strasse 8. Ivan Mosjoukin: Berlin W. Kurfürstendamm 195. Brigitte Helm: Berlin-Dahlem, In Winkel 5. Greta Garbo: Metro Goldwyn Mayer Studio Culver City, California. — *Érdeklődő*. A Retenetes Iván című orosz filmet nálunk nem játszották, mert a cenzura betiltotta az előadását. — *Bergner-rájongó*. Elisabeth Bergner címe: Berlin-Dahlem Faradayweg 15. Bizonyosan szívesen küld autogrammot, hiszen a filmstarok jóleső érzéssel fogadnak minden olyan kérést, amely a népszerűségük mellett bizonyít. — Sz. Anny. Szíveskedjék pontosan megírni, mikor küldte be a reklamált kéziratot és mi volt a címe, mert a szerkesztőségben őrzött kéziratok között nincsen. Azoknak kézíratait, akik emlékezetes szcenáriumpályázatunkon vettek részt és a pályázat lejárta után ismételt sürgetésre sem vitték el, megsemmisítettük. — *Putty Lia-imádó*. Putty Lia jelenleg Londonban filmezik a British International Picturesnél. Londoni címe: Elstree-Studio, Hersfordshire, England. —

A HÉT

Megjelenik
minden csütörtökön

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VII., Király-utca 3.
Telefon: József 441—47

Előfizetési ár: egész évre 10 P. félévre 5 P. Külföldre: egész évre 20, félévre 10 P.

Szerkesztésért és kiadásért felel: Várnai István

Lapunkat Budapest és a vidék mozgóképszínházaiiban mint kizárólagos, hivatalos műsorlapot árusítják.

Ha egy negyedévre előfizel 5 pengővel, ingyen kapja Pánczél Lajos Az én mozim című új könyvét.

a Hét

KÉPES HETILAP

R. A. ROBERTS ES
HENNY PORTEN :
A
RAJNAPARTI
VÁRKASTÉLY
X

